

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีประกาศ นั้น

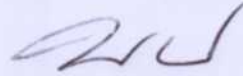
บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๑๘ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายพีพี ๑
๒. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายพีพี ๒
๓. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายพีพี ๓
๔. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑/เอ็นเอ
๕. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๒
๖. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๓
๗. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๔
๘. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๕
๙. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๖
๑๐. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๗
๑๑. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๘
๑๒. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๙
๑๓. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑๐
๑๔. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑๑
๑๕. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑๒
๑๖. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑๓
๑๗. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑๔
๑๘. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ ๑๖

ซึ่งกรมวิชาการเกษตร...

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๑๘ พันธุ์ ให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจนว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืช ขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(นางสาววราภรณ์ พรหมพจน์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายพีพี 1

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma sparganifolia* 'Patumrat') (แม่พันธุ์) กับ เทพรำลึก (กระเจียวขาว) (*C. parviflora*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาเชียงรายพีพี 1

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (sparganifolia X parviflora)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 1.5 - 2.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 21 - 31 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 25 - 30 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาว 16 - 20 เซนติเมตร สีเขียว ขอบใบเรียบ เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียมลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4 - 4.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 25 - 30 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.3 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 7 - 8 เซนติเมตร ช่อดอกสีชมพูเข้ม ใบประดับ (bract) มีลายเส้นเห็นชัดเจน ปลายใบประดับ ขลิบสีเขียว ใบประดับบิดเป็นเกลียว เรียงซ้อนกันเป็นระเบียบ มีประมาณ 25 - 27 ใบ

ดอกจริง มีขนาดเล็กอยู่ในช่อใบประดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 0.4 เซนติเมตร ยาว 1.5 เซนติเมตร สีขาว ปากล่างสีม่วงอ่อน โคนกลีบด้านในสีแดง

ผล/เมล็ด

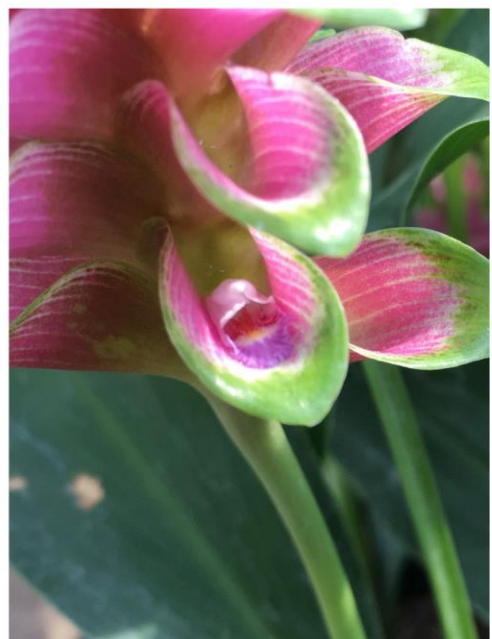
ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 45 - 60 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอดีและแตกกอเร็ว การแตกกอใหม่ประมาณ 4 - 5 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. มีการแตกกอมาก ก้านช่อดอกแข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม่ตัดดอก
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้กระถางนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่พีพี 1

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายพีพี 2

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma spaganifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวขาว (กระเจียวขาว) (*C. thorelii*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาเชียงรายพีพี 2

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (spaganifolia X thorelii)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม ตุ่มน้ำสีน้ำตาลอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 45 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก มีประมาณ 2 - 3 ใบ กว้าง 5 - 6 เซนติเมตร ยาว 20 - 30 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 5 - 6 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 30 - 40 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอก 0.4 - 0.5 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 8 - 10 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) สีขาว ปลายใบประดับส่วนล่างเรียงสลับกันแน่น ขลิบสีเขียวเล็กน้อย มีประมาณ 22 - 28 ใบ

ดอกจริง มีขนาด 0.7 x 1.9 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบระดับส่วนล่าง สีขาว ปลายกลีบ
แต้มสีม่วง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปลายกลีบสีม่วง สันปากสีเหลือง
และใกล้โคนกลีบมีสีแดง

ผล/เมล็ด

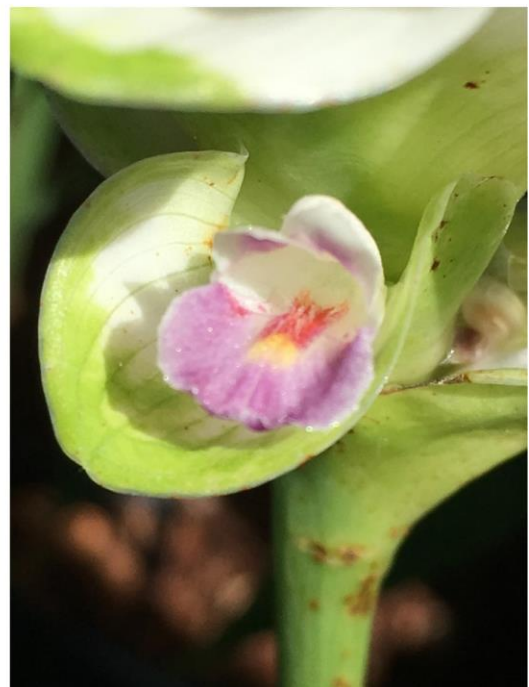
ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 90 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 3 - 4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ก้านช่อดอกเล็ก แต่แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม่ตัดดอก
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 13 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้กระถางนาน 2 - 4 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่พีพี 2

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายพีพี 3

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2544 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง เทพรำลึกปราจีน (กระเจียวขาว) (*Curcuma parviflora*) (แม่พันธุ์) กับ ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*C. sparganifolia* 'Patumrat') (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2546 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม และเกิดจากการกลายพันธุ์ในท้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2547 - 2548 คือ ลูกผสมปทุมมา เชียงรายพีพี 3

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (parviflora X sparganifolia)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 1.5 - 2.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน ตุ่มน้ำสีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 20 - 25 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 25 - 30 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รี มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 7 - 8 เซนติเมตร ยาว 20 - 25 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4 - 5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 25 - 30 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอก 0.3 - 0.4 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 7 - 8 เซนติเมตร

ใบประดับ (bract) สีขาว ปลายใบขลิบสีเขียวเล็กน้อย เรียงสลับกันเป็นระเบียบ มี
ประมาณ 27 - 32 ใบ

ดอกจริง มีขนาด 0.7×1.7 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีขาว ปลายกลีบ
แต้มสีม่วงแดง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปลายกลีบสีม่วงแดง สันปากสี
เหลือง โคนกลีบสีม่วงแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 4 - 5 หน่อ/กอ จำนวนดอก/กอ 2 - 3 ดอก

ลักษณะเด่น

1. มีการแตกกอมาก ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม่ตัด
ดอก
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้กระถางนาน 4
สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เซียงรายพีพี 3

ไม้ดอกสกุลขมิ้น พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 1/เอ็นเอ

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2536 - 2537 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ทำการรวบรวมต้นปทุมมาในสภาพธรรมชาติจากแหล่งต่างๆ และในปี พ.ศ. 2538 สามารถคัดเลือกต้นปทุมมาที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 1/เอ็นเอ (*Curcuma alismatifolia*)

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* Gagnep. วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ลำต้น ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 45 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30 - 40 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก ค่อนข้างกว้าง มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 6 - 8 เซนติเมตร ยาว 30 - 45 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ ผ่านศูนย์กลางช่อดอก 6 - 7 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 50 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 13 เซนติเมตร เส้น ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบนสีชมพูเข้ม ปลายใบประดับแต้มสีแดง มีประมาณ 10 - 11 ใบ ใบประดับส่วนล่างสีเขียว มีประมาณ 9 - 12 ใบ กลีบดอกหนาดอกจริง มีขนาด 1.6 x 3.5 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีขาว กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปากล่างสีม่วงเข้ม สันปากสีเหลือง

ผล/เมล็ด

มีผลและเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม่ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น พันธุ์เซียงรายซีเอฟ 1/เอ็นเอ

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 2

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา (*Curcuma alismatifolia*) ระหว่างต้นภายในชนิดเดียวกัน และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 2

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* Gagnep. วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ลำต้น ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 25 - 30 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 3 - 5 ใบ กว้าง 4 - 6 เซนติเมตร ยาว 25 - 30 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ ใบบิดเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 7 - 8 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 50 - 60 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 15 - 17 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูอ่อน ปลายใบประดับแต้มน้ำตาลอมแดง ปนเขียวเล็กน้อย มีประมาณ 9 - 12 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีประมาณ 8 - 9 ใบ

ผล/เมล็ด

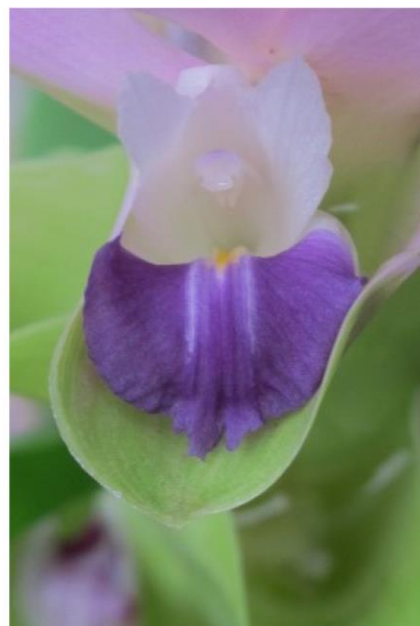
ลักษณะอื่น ๆ

ลักษณะเด่น

ดอกจริง มีขนาด 1.3 x 3.6 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีขาว กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปากล่างสีม่วงเข้ม สันปากสีเหลือง มีผลและเมล็ด

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 3 - 4 หน่อ/กอ

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 5 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 2

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ 3

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงใหม่ ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมมา (*Curcuma alismatifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวขาวใหญ่ต้นสูง (กระเจียวขาว) (*C. thorelii*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2543 - 2544 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมา พันธุ์เชียงใหม่ 3

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (alismatifolia X thorelii)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 35 - 45 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 7 - 9 เซนติเมตร ยาว 30 - 35 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่ตั้ง ขอบใบเรียบ สีเขียวเรื่อสีน้ำตาลแดงเกือบทั้งใบ เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกสีชมพู ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 7 - 9 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 50 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 13 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract)

สีชมพูขลิบเขียว มีประมาณ 12 - 14 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีประมาณ 9 - 11 ใบ

ดอกจริง มีขนาด 1.8 x 3.8 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีขาว กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปลายใบสีม่วงเข้ม สันปากสีแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 3 - 4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14-20 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ 4

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงใหม่ ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมมาชมพูอ่อน (*Curcuma alismatifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวขาวลำปาง (กระเจียวขาว) (*C. thorelii*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสม ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ 4

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (alismatifolia X thorelii)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

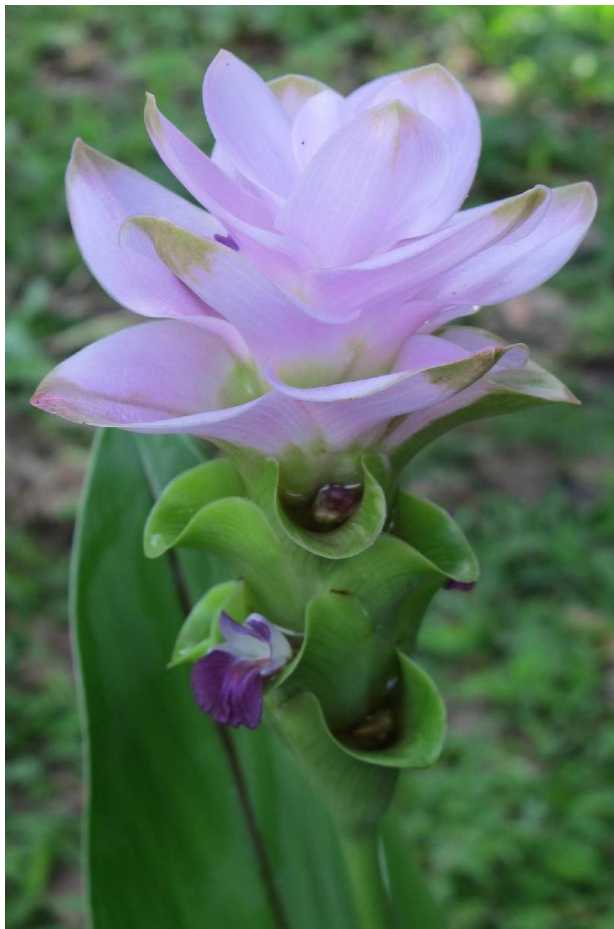
ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 ประเภท คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 30 - 40 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 35 - 50 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 7.5 - 8.5 เซนติเมตร ยาว 20 - 30 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่ตั้ง ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8 - 9 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 46 - 66 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 - 0.8 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 14 - 15 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูขลิบเขียว มีประมาณ 13 - 15 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีประมาณ 9 - 12 ใบ เรียงเป็นวงซ้อนกันคล้ายดอกบัวบาน ก้านช่อดอกตรงแข็งแรง

- ดอกจริง มีขนาด 1.8 x 4.3 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบระดับส่วนล่าง สีขาว ปลายใบมี
 แต้มสีม่วง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ใบล่างสีม่วงเข้ม สันปากสีแดง
- ผล/เมล็ด** ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
  2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
  3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ
- ลักษณะเด่น**
1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และ
ไม้ประดับแปลง
  2. อายุปักแจกันนานประมาณ 10 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 -
5 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เซียงรายซีเอฟ 4

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 5

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมมาพันธุ์บัวสวรรค์เดี่ยว (*Curcuma alismatifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวลายลาว (บัวลาย) (*C. rhabdota*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 5

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (alismatifolia X rhabdota)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีม่วงอมฟ้า

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 45 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 50 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 9 - 10 เซนติเมตร ยาว 25 - 35 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่กิ่งก้านตั้งตรง ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอกประมาณ 11 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 50 - 55 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.7 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 15 - 20 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูอ่อน

ขลิบเขียว มีประมาณ 8 - 10 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว ด้านล่างใบสี
น้ำตาลแดง มีประมาณ 11 - 15 ใบ ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง

ดอกจริง มีขนาด 2 x 3.8 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีม่วงอ่อน กลีบดอก
1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปลายใบสีม่วงเข้มกว่าสีกลีบเล็กน้อย สันปากสีเหลือง
ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

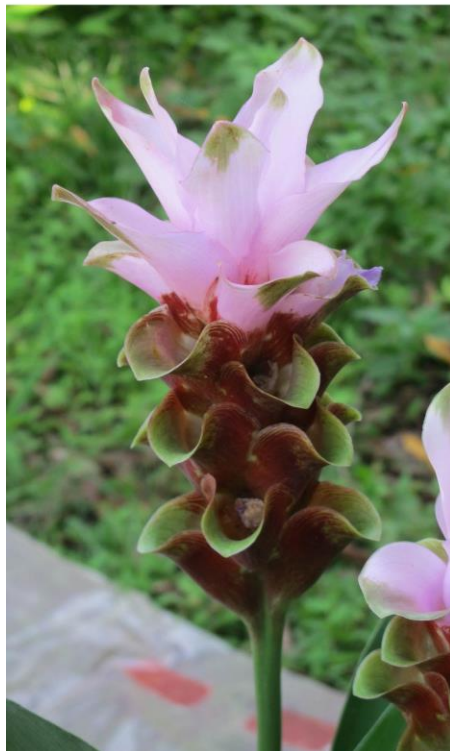
ผล/เมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และ
ไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 -
7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 5

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ 6

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา (บัวลาย) (*Curcuma rhabdota*) ระหว่างต้นภายในชนิดเดียวกัน และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ 6

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma rhabdota* Sirirugsa & M. F. Newman วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอมม่วง

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 45 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 8 - 9 เซนติเมตร ยาว 17 - 25 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่กึ่งตั้งตรง ขอบใบเป็นคลื่นมาก เส้นใบนูนจากผิวใบ เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4.5 - 5.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 50 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 13 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูเข้ม มีลายด้านล่างสีชมพูมีขีดสีแดงจากโคนถึงปลายใบประดับ มีประมาณ 9 - 10 ใบ ใบประดับ

ส่วนล่าง (basal bract) สีชมพูขลิบเขียว ด้านล่างสีแดง มีสีชมพูเป็นวงอยู่สองวง บริเวณปลายทั้งด้านซ้ายและด้านขวา มีขีดสีเขียวจากโคนถึงปลายใบประดับ มีประมาณ 9 - 11 ใบ ก้านช่อดอกตรง

ดอกจริง มีขนาด 1.3 x 3.2 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีดอกสีม่วง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สันปากสีเหลือง บริเวณขอบกลีบจากโคนถึงปลายกลีบมีขีดสีแดง

ผล/เมล็ด

มีผลและเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 3 - 4 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่น้อย เฉลี่ย 1 - 2 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม่ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 6

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 7

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง บัวขาวใหญ่ (กระเจียวขาว) (*Curcuma thorelii*) (ต้นแม่) กับ ทับทิมสยาม (กระเจียวบัว) (*C. sparganifolia* 'Tubtim Siam') (ต้นพ่อ) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 7

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (thorelii X sparganifolia)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.2 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 45 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 25 - 30 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 8 - 9 เซนติเมตร ยาว 25 - 30 เซนติเมตร สีเขียว ปลายใบแหลม แผ่นตั้งตรง ขอบใบเรียบ เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง โคนใบสีเขียวฉาบแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8 - 9 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 35 - 45 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.5 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 11 - 11.5 เซนติเมตร ช่อดอกสีชมพู ส่วนโคนสีชมพูเข้มกว่าส่วนปลายช่อดอก ปลายใบประดับมีแต้มสีเขียว ใบประดับมีลายเส้นสีขาวเห็นชัดเจน มีประมาณ 21 - 25 ใบ

ดอกจริง มีความกว้าง 1.2 - 1.5 เซนติเมตร ยาว 3.3 - 3.6 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบ
ระดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สีม่วงอ่อนออกขาว ปากกลางสี
ม่วงอ่อน สันปากสีส้มปลายเหลือง

ผล/เมล็ด

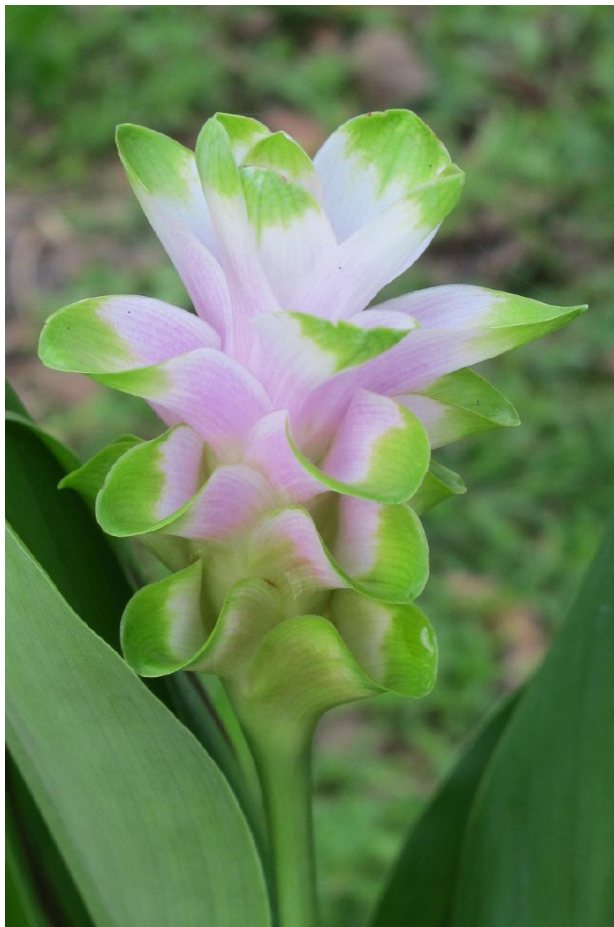
ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 11 วัน และอายุการใช้งานนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออก
ดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เซียงรายซีเอฟ 7

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ 8

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา (กระเจียวขาว) (*Curcuma thorelii*) ระหว่างต้นภายในชนิดเดียวกัน และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ 8

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma thorelii* Gagnep. วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ลำต้น ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 80 - 90 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 70 - 80 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก หนา มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 9 - 10 เซนติเมตร ยาว 40 - 50 เซนติเมตร ปลายใบแหลม สีเขียว เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง ขอบใบเรียบ เป็นคลื่นเล็กน้อย กาบใบสีเขียวฉาบแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 7 - 9 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 45 - 55 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.8 - 9.0 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 15 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีขาว เรียงซ้อนเวียนโดยรอบ มีประมาณ 11 - 12 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีประมาณ 9 - 15 ใบ

ดอกจริง มีขนาด กว้าง 1.2 - 1.5 เซนติเมตร ยาว 3.0 - 3.5 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบ
ระดับส่วนล่าง สีม่วงเข้ม กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปากล่างสีม่วงเข้ม
สันปากสีเหลือง

ผล/เมล็ด

มีผลและเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
2. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 10 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ซีเอฟ 8

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 9

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง บัวขาวใหญ่ (กระเจียวขาว) (*Curcuma thorelii*) (แม่พันธุ์) กับ บัวสวรรค์ขาว (กระเจียวขาว) (*C. alismatifolia*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 9

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (thorelii X alismatifolia)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.5 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 50 - 60 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30 - 40 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก ค่อนข้างกว้าง มีประมาณ 3 - 5 ใบ กว้าง 7.5 - 8.5 เซนติเมตร ยาว 26 - 32 เซนติเมตร ใบตั้งตรง ปลายใบเรียวแหลม แผ่นใบสีเขียวเข้ม ขอบใบเรียบ ใบบิดเป็นคลื่นปานกลาง เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดงเล็กน้อย

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8.5 - 10.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 54 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.8 - 0.9 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 15 - 16 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีขาวขลิบเขียวที่ปลายใบเล็กน้อย กลีบดอกหนา ขอบกลีบดอกเป็นคลื่นเล็กน้อย มี

ประมาณ 11 -12 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีประมาณ 10 - 15 ใบ เรียงซ้อนเวียนโดยรอบ

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 1.3 - 1.6 เซนติเมตร ยาว 3.5 - 4.5 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีม่วงอ่อน กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก ปากล่างสีม่วงเข้ม สันปากสีเหลืองปลายน้ำตาลแดง

ผล/เมล็ด

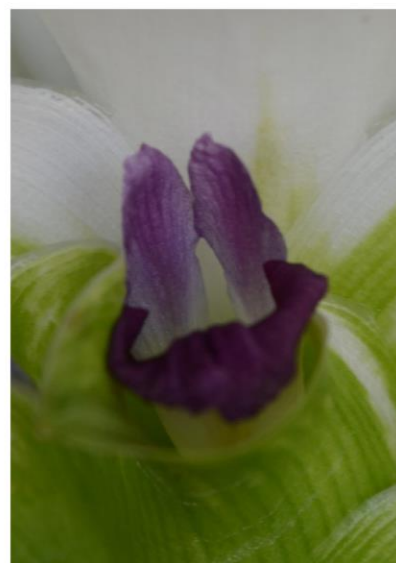
ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 30 - 45 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 3 - 4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 13 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 5 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 9

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ 10

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง บัวขาวใหญ่ (กระเจียวขาว) (*Curcuma thorelii*) (แม่พันธุ์) กับ ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*C. sparganifolia*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ 10

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (thorelii X sparganifolia)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม ตุ่มน้ำสีน้ำตาลอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ต้นขนาดปานกลาง ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 60 - 65 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30 - 40 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 6 - 7 เซนติเมตร ยาว 25 - 30 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม สีเขียว สีโคนกาบฉาบสีน้ำตาลแดง ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว ใบแผ่ตั้ง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 6 - 7 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 55 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอก 0.4 - 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 8.5 - 9 เซนติเมตร

ใบประดับ (bract) ส่วนบนสีขาว โคนใบออกชมพูเรื่อ ๆ ปลายใบประดับแผ่ออก มี
ประมาณ 12 - 15 ใบ ใบประดับส่วนล่างสีขาว ปลายใบขลิบเฉียง มีประมาณ 9 - 11 ใบ
ดอกจริง มีขนาดกว้าง 0.8 - 0.9 เซนติเมตร ยาว 2.5 - 2.7 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบ
ประดับส่วนล่าง สีขาว ปลายกลีบแต้มสีม่วงแดง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบ
ปาก ปลายกลีบสีม่วงแดง สันปากสีแดง โคนกลีบสีขาว

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 49 - 72 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่ดี จำนวนดอก/กอ 3 - 4 ดอก

ลักษณะเด่น

1. ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา ออกดอกเร็ว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 8 วัน และอายุการใช้งานนาน 4 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 10

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 11

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมมา (ขมิ้นโคก) (*Curcuma alismatifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวขาว (กระเจียวขาว) (*C. thorelii*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมา พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 11

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (alismatifolia X thorelii)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 3.0 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีครีม

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 50 - 65 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 50 - 60 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว มีประมาณ 3 - 4 ใบ กว้าง 7.5 - 10 เซนติเมตร ยาว 25 - 35 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่ออก ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบสีเขียว เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ ลักษณะทรงดอกคล้ายดอกบัว เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 6.5 - 7.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 46 - 55 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.3 - 0.4 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 11 - 12 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูอ่อน ปลายใบแต้มสีเขียว มีลายเส้นสีขาวจาง ๆ จากโคนถึงปลาย

ใบ มีประมาณ 11 - 15 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียวอมเหลือง มีประมาณ 12 - 14 ใบ ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาว 3.9 - 4.1 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง สีม่วงเข้ม กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก รูปร่างปลายปากมีลักษณะเป็นแฉก เรียกว่า หางปลา สันปากสีแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ลักษณะทรงดอกคล้ายดอกบัว ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนาและกว้าง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 10 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 5 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 11

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 12

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมมา (ขมิ้นโคก) (*Curcuma alismatifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวลายลาว (บัวลาย) (*C. rhabdota*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมา พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 12

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (alismatifolia X rhabdota)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีม่วงอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 61 - 65 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 46 - 50 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 10 - 12 เซนติเมตร ยาว 37 - 42 เซนติเมตร สีเขียว ปลายใบแหลม แฉกออก ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว เส้นใบนูนขึ้นมาจากแผ่นใบ โคนกาบใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 7.5 - 9 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 65 - 75 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.7 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 14 - 15 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพู ปลายใบแต้มสีเขียวอมแดง ด้านล่างใบสีชมพูและมีขีดสีแดงกลางใบ มีประมาณ 9 - 10 ใบ

ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีวงสีน้ำตาลแดงด้านกลางของใบ มีประมาณ 9 - 12 ใบ

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 1.5 - 1.7 เซนติเมตร ยาว 3.5 - 4 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สีม่วงอ่อน ปากกลางสีม่วง สันปากสีเหลือง โคนกลีบแต้มสีแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 17 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 13

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma spaganifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวลายลาว (บัวลาย) (*C. rhabdota*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 13

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (spaganifolia X rhabdota)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 45 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 2 - 3 ใบ กว้าง 8 - 9 เซนติเมตร ยาว 30 - 35 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่กึ่งตั้งตรง ขอบใบเป็นคลื่น เส้นใบนูนจากผิวใบ เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4.5 - 5.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 50 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 13 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูเข้ม ด้านล่างใบสีชมพูซีดสีแดงจากโคนถึงปลายใบ มีประมาณ 9 - 10 ใบ ใบประดับส่วนล่าง

(basal bract) สีชมพูขลิบเขียว ด้านล่างสีแดง มีสีชมพูเป็นวงอยู่สองวง บริเวณปลายใบ ทั้งด้านซ้ายและด้านขวา มีขีดสีเขียวจากโคนถึงปลายใบ มีประมาณ 9 - 11 ใบ ดอกจริง มีขนาดกว้าง 1.3 เซนติเมตร ยาว 3.2 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบระดับส่วนล่าง สีดอกสีม่วง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สันปากสีเหลือง บริเวณขอบกลีบ จากโคนถึงปลายกลีบมีขีดสีแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่น้อย เฉลี่ย 1 - 2 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรงแข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 13

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 15

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma spaganifolia*) (แม่พันธุ์) กับ เทพรำลึกลำปาง (กระเจียวขาว) (*C. parviflora*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 15

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (spaganifolia X parviflora)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 60 - 70 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 50 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 6 - 9 เซนติเมตร ยาว 27 - 34 เซนติเมตร สีเขียว ปลายใบแหลม แผลออก ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4.7 - 5.1 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 50 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.5 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 8.5 - 11.5 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูอมม่วง

ปลายใบแฉกสีเขียว มีประมาณ 17 - 21 ใบ ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีประมาณ 13 - 15 ใบ

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 0.4 - 0.6 เซนติเมตร ยาว 2.2 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สีขาว ปากล่างสีม่วง สันปากสีเหลืองมีจุดสีแดงกระจายทั่วทั้งสันปาก

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 3 - 4 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 13 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 15

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 16

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่   50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
   รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์   081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma spaganifolia*) (แม่พันธุ์) กับ เทพราลิก (กระเจียวขาว) (*C. parviflora*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 16

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท   ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (spaganifolia X parviflora)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว   ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

   ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองทอง

ต้น   ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 60 - 70 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30 - 40 เซนติเมตร

ใบ   ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 6 - 7 เซนติเมตร ยาว 25 - 35 เซนติเมตร สีเขียว ปลายใบแหลม ตั้งตรง ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว โคนกาบใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก   ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 5 - 6 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 50 - 60 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.3 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 6.5 - 8.5 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) สีชมพูอมม่วง ปลายใบแฉกสีเขียว มีประมาณ 19 - 23 ใบ

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 1.8 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สีขาวอมชมพู ปากล่างสีม่วงอ่อน สันปากสีเหลืองโคนกลีบสีส้ม ปลายสีเหลืองแถบชมพู

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 3 - 4 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 21 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ซีเอฟ 16